

Sametingslag 17.7.1995/974

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap

Allmänna stadganden

1 § [\(30.12.2002/1279\)](#)

Lagens syfte

Samerna såsom ett urfolk skall, enligt vad som bestäms närmare i denna lag och annanstans i lag, tillförsäkras kulturell autonomi inom sitt hembygdsområde i ärenden som angår deras språk och kultur. För skötseln av ärenden som hör till den kulturella autonomi skall samerna genom val som förrättas bland dem välja ett sameting. Sametinget verkar inom justitieministeriets förvaltningsområde.

[2 §](#)

Statens ekonomiska ansvar

I statsbudgeten skall upptas ett anslag för de uppgifter som avses i denna lag.

[3 §](#)

Same

Med same avses i denna lag den som anser sig vara same, förutsatt att

- 1) han själv eller åtminstone någon av hans föräldrar eller far- eller morföräldrar har lärt sig samiska som första språk,
- 2) han är efterkommande till en sådan person som har antecknats som en fjäll-, skogs- eller fiskelapp i jordeböckerna eller uppbörds- och mantalslängderna eller att
- 3) åtminstone någondera av hans föräldrar har antecknats eller hade kunnat antecknas som röstberättigad vid val av delegationen för sameärenden eller sametinget.

[4 §](#)

Samernas hembygdsområde

Med samernas hembygdsområde avses Enontekis, Enare och Utsjoki kommuner samt Lapin paliskunta benämnda renbeteslags område i Sodankylä kommun. En karta över hembygdsområdets gränser publiceras i en förordning eller en bilaga till den.

4 a § ([5.12.2003/1026](#))

Tillämpning av förvaltningsrättsliga författningar

På sametinget och dess organ tillämpas förvaltningslagen (434/2003), lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), personuppgiftslagen (523/1999) och arkivlagen (831/1994), om inte något annat bestäms i denna lag.

2 kap

Sametingets uppgifter

[5 §](#)

Allmän behörighet

Till sametinget hör de ärenden som angår samernas språk och kultur samt deras ställning som urfolk.

I ärenden som hör till sametinget kan det hos myndigheter väcka initiativ och göra framställningar samt avge utlåtanden. I dessa ärenden utövar sametinget dessutom beslutanderätt så som stadgas i denna eller någon annan lag.

Sametinget fastställer en arbetsordning för sin verksamhet. ([30.12.2002/1279](#))

[6 §](#)

Hur samerna skall företrädas

Sametinget skall i de ärenden som hör till det företräda samerna i nationella och internationella sammanhang.

[7 §](#)

Berättelse

För utarbetande av regeringens berättelse utarbetar sametinget årligen för statsrådet en berättelse över betydelsefulla händelser i utvecklingen av de frågor som särskilt angår samerna.

8 §

Fördelningen av anslag

Sametinget beslutar om fördelningen av de medel som anvisats för samernas gemensamma bruk.

I ett beslut av sametinget i ett ärende som avses i 1 mom. får ändring inte sökas genom besvär.

9 §

Förhandlingsplikt

Myndigheterna skall förhandla med sametinget om alla vittsyftande och viktiga åtgärder, som på ett direkt och särskilt sätt kan inverka på samernas ställning som ett urfolk och som på samernas hembygdsområde gäller

- 1) samhällsplanering,
- 2) skötsel, användning, arrendering och överlåtelse av statens mark, skyddsområden och ödemarksområden,
- 3) tillståndsansökningar angående inmutning av gruvmineraler samt utmåsläggning,
- 4) ändring i lagstiftningen eller förvaltningen angående näringar som hör till samisk kultur,
- 5) utveckling av undervisningen på samiska eller i samiska språket och av social- och hälsovårdstjänsterna samt,
- 6) annat motsvarande ärende som har inverkan på samernas språk, kultur eller deras ställning som urfolk.

För att fullgöra förhandlingsplikten skall den behöriga myndigheten bereda sametinget tillfälle att bli hört och förhandla om saken. Om sametinget inte utnyttjar tillfället hindrar detta inte myndigheten att fortsätta behandlingen av ärendet.

3 kap

Mandattid, organ och verksamhet

10 §

Sammansättning och mandattid

Sametinget har 21 ledamöter och fyra ersättare som utses genom val till sameting för fyra kalenderår i sänder. Sametinget skall ha minst tre ledamöter och en ersättare från varje kommun inom samernas hembygdsområde.

Statsrådet utser på basis av valresultatet ledamöterna och ersättarna i sametinget, beviljar på begäran avsked från uppdraget och förordnar på basis av nämnda valresultat en ny ledamot respektive ersättare i stället för den som under valperioden har upphört att vara ledamot eller ersättare.

Då en ledamot eller ersättare i sametinget förlorar den i 22 § nämnda valbarheten till sitt uppdrag skall statsrådet på initiativ av sametinget konstatera att hans förtroendeuppdrag har upphört.

11 §

Ordförande

Sametinget väljer inom sig en ordförande och två vice ordförande. Justitieministeriet skall omedelbart underrättas om valet.

Ordföranden innehar sitt uppdrag som huvudsyssla.

12 §

Sammankallande av sammanträden

Sametinget beslutar när ett sammanträde skall hållas. Ett sammanträde skall också sammankallas om ordföranden eller styrelsen anser att det behövs eller en tredjedel av ledamöterna begär det.

Om en ledamot som valts från en kommun inom samernas hembygdsområde inte kan delta i sammanträdet skall i stället för honom kallas den ersättare som valts från samma kommun.

13 §

Sametingets styrelse

Sametinget skall inom sig välja en styrelse med en ordförande och två vice ordförande samt högst fyra andra ledamöter.

Ordföranden, de två vice ordförandena och övriga ledamöter i den styrelse som verkar under valåret fortsätter dock i sitt uppdrag tills en ny styrelse har utsetts efter valet.

[\(30.12.2002/1279\)](#)

Styrelsen skall bereda ärendena för sametingets sammanträde och verkställa tingets beslut enligt vad som närmare bestäms i en arbetsordning.

[14 §](#)

Övriga organ

Sametinget skall tillsätta en valnämnd för de val som avses i 4 kap. Tinget kan också tillsätta andra organ för skötseln av uppgifter som hör till samernas kulturella autonomi.

[15 §](#)

Delegering

Sametingets styrelse och övriga organ kan utöva tingets beslutanderätt så som stadgas i denna lag eller bestäms i arbetsordningen för sametinget.

Beslutanderätten enligt 1 mom. får inte delegeras i ärenden som avses i 7 §, 10 § 3 mom., 11–14 §, 18 b, 18 c eller 18 j §. [\(30.12.2002/1279\)](#)

[16 § \(22.12.1995/1725\)](#)

Byråer och personal

Sametinget har byråer samt personal i tjänste- och arbetsavtalsförhållande enligt vad som närmare stadgas i förordning.

På sametingets tjänstemän, tjänster och tjänsteförhållande tillämpas vad som stadgas och bestäms om statens tjänstemän, tjänster och tjänsteförhållande.

Angående personalens anställningsvillkor och hur de bestäms gäller vad som stadgas, bestäms eller överenskoms om statens anställningsvillkor och hur de bestäms.

[17 §](#)

Arvoden och ersättningar

Till sametingets ledamöter, övriga förtroendemän, personal och sakkunniga betalas arvoden, ersättning för resekostnader, dagtraktamenten och annan ersättning enligt vad som närmare bestäms i den arvodesstadga som sametinget fastställer.

18 §

Handläggningen av ärenden

Sametinget är beslutfört när ordföranden eller någondera av vice ordförandena samt minst hälften av de övriga ledamöterna är närvarande.

En ledamot i sametinget och i ett organ som det tillsatt är jävig att delta i beslutsfattande som rör honom eller henne personligen eller en nära släkting som avses i 28 § 2 mom. förvaltningslagen eller en person som enligt paragrafens 3 mom. kan likställas med nära släkting. ([5.12.2003/1026](#))

Ärendena avgörs vid sametinget genom majoritetsbeslut. När rösterna faller lika avgör ordförandens röst. Vid val anses den vald som fått flest röster. Vid lika röstetal avgör lotten.

3 a kap ([22.12.1995/1725](#))

Bokföring och revision

18 a § ([22.12.1995/1725](#))

Bokföring

Angående sametingets bokföring och bokslut gäller, utöver vad denna lag stadgar, i tillämpliga delar bokföringslagen (655/73).

18 b § ([22.12.1995/1725](#))

Räkenskapsperiod och bokslut

Sametingets räkenskapsperiod är ett kalenderår.

För varje räkenskapsperiod skall uppgöras ett bokslut som består av en resultaträkning och balansräkning och uppgifter som skall lämnas i bilagor till dem samt en verksamhetsberättelse.

Verksamhetsberättelsen skall innehålla en redogörelse för hur statsunderstödet har använts och för sametingets verksamhet under räkenskapsperioden.

Bokslutet skall undertecknas av ledamöterna i sametingets styrelse.

Bokslutet skall föreläggas sametinget för fastställelse före utgången av juni månad respektive år. ([30.12.2002/1279](#))

18 c § ([22.12.1995/1725](#))

Revisorer

Sametinget har två revisorer och två revisorssuppleanter som väljs för att granska förvaltningen och ekonomin under de år som motsvarar sametingets mandattid.

Sametinget och justitieministeriet väljer vardera en revisor och hans suppleant. Åtminstone den ena av revisorerna och hans suppleant skall vara av Centralhandelskammaren eller en handelskammare godkänd revisor eller av revisionsnämnden för den offentliga förvaltningen och ekonomin godkänd revisor.

En revisor kan avgå under mandattiden genom en anmälan till den som valt honom. En revisor kan under mandattiden skiljas från sitt uppdrag av den som valt honom.

18 d § ([22.12.1995/1725](#))

Revisors allmänna behörighet

En revisor skall ha sådan erfarenhet av frågor som gäller redovisning samt ekonomi och juridik som behövs för att verkställa revision av sametinget.

Den som är omyndig eller försatt i konkurs eller har meddelats näringsförbud kan inte väljas till revisor.

18 e § ([22.12.1995/1725](#))

Revisors oberoende ställning

En revisor skall ges förutsättningar att verkställa revisionen på ett oberoende sätt. Om det inte finns förutsättningar för sådan revision, skall revisorn vägra ta emot uppdraget eller avstå från det.

18 f § ([22.12.1995/1725](#))

Revisors jäv

Revisor kan inte vara den som

- 1) är ledamot i sametinget eller medlem av ett organ som avses i 14 §,
- 2) har till uppgift att sköta sametingets bokföring eller medelsförvaltning eller tillsynen över dessa,
- 3) är anställd hos sametinget eller en person som avses i 1 eller 2 punkten eller annars står i underordnad ställning till sametinget eller en sådan person, eller
- 4) är gift med eller sammanlever under äktenskapsliknande förhållanden med eller är syskon eller släkting i rätt upp- eller nedstigande led till en i 1 eller 2 punkten nämnd person eller i svågerlag med honom eller i sådant svågerlag att den ena är gift med den andras syskon.

En revisor får inte ha penninglån, säkerhet eller motsvarande förmån som beviljats eller ställts av sametinget eller en person som avses i 1 mom. 1 eller 2 punkten.

18 g § ([22.12.1995/1725](#))

Revision

Revisorerna skall med iakttagande av god revisionssed granska förvaltningen, bokföringen och bokslutet för varje räkenskapsperiod.

18 h § ([22.12.1995/1725](#))

Rätt att erhålla uppgifter

En revisor har rätt att av sametinget erhålla uppgifter och få till påseende handlingar som han finner nödvändiga med tanke på revisionen.

18 i § ([22.12.1995/1725](#))

Revisionsberättelse

Revisorerna skall för varje räkenskapsperiod före utgången av april månad till sametingets styrelse avge en skriftlig revisionsberättelse som skall innehålla ett utlåtande om

- 1) huruvida sametingets bokslut är uppgjort enligt stadgandena och bestämmelserna om hur bokslut skall uppgöras,
- 2) huruvida bokslutet ger riktiga och tillräckliga uppgifter om räkenskapsperiodens verksamhet och ekonomi,

3) huruvida uppgifterna i verksamhetsberättelsen om användningen av statsbidraget är riktiga,

4) fastställande av bokslutet.

Finner revisorerna att sametingets förvaltning och ekonomi har skötts i strid med lag eller sametingets beslut, och om felet eller den förorsakade skadan inte är ringa, skall revisorerna göra en anmärkning om detta i sin berättelse.

18 j § ([22.12.1995/1725](#))

Behandling av revisionsberättelsen

Sametingets styrelse skall sända revisionsberättelsen jämte bokslutet till sametinget för behandling.

Sametinget beslutar om åtgärder som revisionsberättelsen och anmärkningarna i den ger anledning till.

18 k § ([22.12.1995/1725](#))

Insändande av handlingar till justitieministeriet

Sametinget skall inom sex månader efter utgången av räkenskapsperioden till justitieministeriet sända in en bestyrkt kopia av resultaträkningen och balansräkningen jämte uppgifterna i bilagorna till dessa samt av verksamhetsberättelsen och revisionsberättelsen.

4 kap

Val till sametinget

[19 §](#)

Valår

Val till sameting skall förrättas vart fjärde år (*valår*).

[20 §](#)

Valkrets och valnämnd

För valet till sameting utgör hela landet en valkrets.

Valet anordnas av den valnämnd som avses i 14 §. ([30.12.2002/1279](#))

Till valnämnden hör en ordförande och fyra andra ledamöter, som var och en har en personlig ersättare. I nämnden skall finnas en ledamot och ersättare från varje kommun inom samernas hembygdsområde. Nämnden väljer inom sig en vice ordförande.

Valnämnden har rätt att anställa en sekreterare och med tillstånd av justitieministeriet annan behövlig personal.

21 § ([30.12.2002/1279](#))

Rösträtt

Rösträtt vid val till sametinget har varje same oberoende av boningsort, om han senast på valförrättningens sista dag har fyllt 18 år och är finsk medborgare eller om han som utländsk medborgare har haft i lagen om hemkommun (201/1994) avsedd hemkommun i Finland vid den tidpunkt då begäran om upptagande i vallängden senast skall framföras.

22 § ([30.12.2002/1279](#))

Valbarhet

Valbar vid valet till sameting är varje röstberättigad som har samtyckt till att vara kandidat och som inte är omyndig.

22 a § ([30.12.2002/1279](#))

Inledande av valet

Inledandet av valet skall kungöras offentligt.

23 § ([30.12.2002/1279](#))

Vallängd

Valnämnden skall upprätta en vallängd över de röstberättigade på basis av vallängden för föregående val och uppgifterna i befolkningsdatasystemet. I vallängden antecknas den röstberättigades namn, personbeteckning, hemkommun och adress, om hemkommunen och adressen är kända. Hemkommunen och adressen får dock inte antecknas i vallängden, om dessa uppgifter skall hållas hemliga enligt 24 § 1 mom. 31 punkten lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

De röstberättigade antecknas i vallängden i alfabetisk ordning kommunvis, om inte något annat följer av 1 mom.

23 a § [\(30.12.2002/1279\)](#)

Upprättande av vallängd

I vallängden skall på begäran tas upp röstberättigade samer som inte är antecknade i den. Den som är antecknad i längden skall avföras ur den efter anmälan om att han inte längre önskar finnas upptagen i den eller när han avlidit. Begäran och anmälan skall lämnas till valnämnden senast klockan 16 den 31 december året före valåret.

När vallängden upprättas kan valnämnden på eget initiativ beakta sådana barn till de röstberättigade i vallängden som sedan föregående val uppnått rösträttsåldern och sådana barn som senast den tidpunkt som anges i 21 § kommer att uppnå rösträttsåldern. Dessa personer kan dock tas upp i vallängden först efter att de skriftligen anmält till valnämnden att de betraktar sig som samer enligt denna lag.

Valnämnden fastställer och undertecknar vallängden senast den sista februari under valåret.

23 b § [\(30.12.2002/1279\)](#)

Vallängdsuppgifternas ändamålsbundenhet

Vallängden och uppgifterna i den får inte användas för andra ändamål än för förrättning av val till sametinget.

Sametingets styrelse har dock rätt att med iakttagande av 28 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet använda och lämna ut uppgifter ur vallängden för statistikföring och vetenskaplig forskning.

24 § [\(30.12.2002/1279\)](#)

Meddelande på kort och beslut

Valnämnden uppgör för varje person som intagits i vallängden ett meddelande på kort av vilket framgår de uppgifter om den röstberättigade som intagits i vallängden, tiden då vallängden hålls framlagd, röstning vid valet samt valdagen och rätten enligt 31 a § att rösta på valdagen, om röstning på valdagen ordnas, samt valnämndens adress.

Valnämnden skall i god tid innan vallängden läggs fram sända ett meddelande på kort till samtliga röstberättigade vars adress är känd.

Ett beslut av valnämnden genom vilket den avslagit en begäran om upptagning i vallängden eller lämnat begäran utan prövning eller avslagit eller lämnat utan prövning en anmälan om att bli avförd ur vallängden, skall sändas till personen i fråga i god tid innan vallängden läggs fram.

25 § ([30.12.2002/1279](#))

Framläggande av vallängd

Valnämnden skall lägga fram vallängden eller uppgifterna i den med undantag av personbeteckningarna så att det från det tiden för framläggande löpt ut finns en tid om minst fem månader till dess val förrättas.

Vallängden skall vara framlagd minst tre timmar om dagen under 10 på varandra följande vardagar, dock inte helgfria lördagar.

Framläggandet av vallängden skall kungöras offentligt.

25 a § ([30.12.2002/1279](#))

Vallängdens offentlighet

Var och en har rätt att ta del av vallängden och handlingar i anslutning till upprättandet av den under den tid vallängden är framlagd. Vallängden och handlingar i anslutning till upprättandet av den får inte lämnas ut för kopiering eller fotografering, inte heller får kopior av dem ges ut. Den som är antecknad i vallängden har dock rätt att avgiftsfritt få ett utdrag ur de uppgifter som antecknats om honom i längden. Den som har begärt att bli upptagen i vallängden har rätt att få uppgift om handlingar i anslutning till behandlingen av ärendet i enlighet med vad som bestäms i 11 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Vallängden och sådana handlingar i anslutning till upprättandet av den som innehåller uppgifter om en persons etniska ursprung skall vara sekretessbelagda vid andra tidpunkter än den som avses i 1 mom. Sekretessen hindrar inte att uppgifter ur vallängden lämnas ut till den som behöver dem för att reda ut sin rösträtt.

I fråga om offentligheten hos handlingar i anslutning till upprättandet av vallängden gäller i övrigt vad som bestäms i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

26 § ([30.12.2002/1279](#))

Yrkande att vallängden skall rättas

Den som anser att han obehörigen har utelämnats ur vallängden eller att en anteckning om honom i vallängden är felaktig kan skriftligen yrka rättelse hos valnämnden inom 14 dagar från det att tiden för framläggande löpte ut. Valnämnden skall avgöra ärendet i brådskande ordning.

Den som är missnöjd med valnämndens beslut kan föra sitt rättelseyrkande till sametingets styrelse för avgörande inom 14 dagar från det han delgetts beslutet. Styrelsen skall avgöra ärendet i brådskande ordning.

Om valnämndens eller sametingets styrelses beslut innebär att personen i fråga tas upp i vallängden, skall valnämnden utan dröjsmål sända ett meddelande på kort enligt 24 § till den röstberättigade.

26 a § ([30.12.2002/1279](#))

Självrättelse

Om valnämnden anser att en person orättmätigt har utelämnats ur vallängden eller orättmätigt upptagits i den eller att en anteckning om honom i vallängden är felaktig, har valnämnden på tjänstens vägnar rätt att införa personen i fråga i vallängden eller avföra honom ur den eller rätta den felaktiga anteckningen. Ändringarna skall göras senast två månader innan valförrättningen inleds.

När en person avförs ur vallängden skall ett skriftligt beslut om saken fattas och delges personen i fråga.

När en person införs i vallängden skall till honom utan dröjsmål sändas ett meddelande på kort enligt 24 §.

När en felaktig anteckning i vallängden rättas skall rättelsen utan dröjsmål meddelas den berörda personen, om detta inte är uppenbart onödigt.

26 b § ([30.12.2002/1279](#))

Besvär hos högsta förvaltningsdomstolen

Besvär över ett i 26 § avsett beslut av sametingets styrelse och ett i 26 a § avsett beslut av valnämnden får anföras av en part hos högsta förvaltningsdomstolen inom 14 dagar från den dag då parten delgetts beslutet.

I fråga om anförande av besvär gäller i övrigt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Högsta förvaltningsdomstolen skall utan dröjsmål delge den ändringssökande, sametingets styrelse och valnämnden sitt beslut. Valnämnden skall göra eventuella av beslutet föranledda ändringar i vallängden och vid behov sända ett i 24 § avsett meddelande på kort till ändringssökanden.

26 c § [\(30.12.2002/1279\)](#)

Vallängdens laga kraft

Om inget yrkande på rättelse av vallängden gjorts inom utsatt tid, skall valnämnden i vallängden anteckna ett intyg om att längden har vunnit laga kraft.

Om rättelse har yrkats, skall valnämnden i vallängden anteckna eventuella rättelser på grund av beslutet. Vid rättelsen skall anges vilket beslut anteckningen grundar sig på. Innan valförrättningen inleds skall valnämnden i vallängden anteckna ett intyg om att vallängden, rättad på det sätt som anges i 2 mom., har vunnit laga kraft. Vallängden anses ha vunnit laga kraft oberoende av att ett slutgiltigt beslut med anledning av ett yrkande på rättelse av vallängden inte har meddelats eller delgetts valnämnden innan valförrättningen inleds. Den lagakraftvunna vallängden skall vid valet iakttas oförändrad.

26 d § [\(30.12.2002/1279\)](#)

Röstning på grundval av domstolsbeslut

Den som innan rösträkningen inleds för valnämnden eller på valdagen för valbestyrelsen visar upp högsta förvaltningsdomstolens beslut om sin rösträtt skall ges möjlighet att få valhandlingar och att rösta.

Personen i fråga är skyldig att lämna beslutet eller en bestyrkt kopia av det till valnämnden eller valbestyrelsen för anteckning i vallängden.

27 § [\(30.12.2002/1279\)](#)

Kandidatuppställning

En kandidat i val till sametinget kan ställas upp av minst tre röstberättigade samer genom att dessa till valnämnden lämnar in en på behörigt sätt ifylld och undertecknad kandidatansökan senast den 31 dagen innan valförrättningen inleds. I ansökan skall anges

1) kandidatens fullständiga namn och vid behov ett allmänt känt tilltalsnamn, personbeteckning, titel, yrke eller befattning med användning av högst två uttryck, samt hemkommun och adress, och

2) kandidatens skriftliga samtycke till att ställas upp som kandidat i valet till sametinget. De som ställt upp en kandidat bildar en valmansförening, som bland sig utser ett ombud och ett vice ombud.

Varje röstberättigad får delta i uppställningen av endast en kandidat. Om någon hör till två eller flera valmansföreningar, skall valnämnden stryka hans namn ur dem alla.

Valmansföreningens ombud skall ges tillfälle att komplettera eller rätta uppgifterna i ansökan senast klockan 16 den 27 dagen innan valförrättningen inleds.

27 a § [\(30.12.2002/1279\)](#)

Kandidatförteckning

Valnämnden upprättar en kandidatförteckning över valbara kandidater senast den 21 dagen innan valförrättningen inleds. Kandidatförteckningen skall ha en övergripande rubrik, som specificerar valet, och en förteckning över kandidaterna i nummerordning med 2 som första nummer. Kandidaternas ordningsföljd i förteckningen bestäms genom lottnings utförd av valnämnden.

För varje kandidat antecknas i förteckningen nummer, namn och titel, yrke eller befattning med användning av högst två uttryck, samt hemkommun. Vid sidan av eller i stället för kandidatens förnamn kan användas ett allmänt känt tilltalsnamn eller en förkortning av förnamnet. Kandidatförteckningen skall offentliggöras, sändas till valombuden och hållas framlagd under valet.

I sådana beslut av valnämnden som avses i 1 mom. får ändring inte sökas särskilt.

28 § [\(30.12.2002/1279\)](#)

Valförrättningen

Val till sametinget förrättas under en period om fyra veckor som börjar på måndagen den första hela veckan i september. Valet förrättas med anlitande av posten, men kan därutöver inom samernas hembygdsområde ordnas i form av röstning på valdagen, om valnämnden så beslutar. Valet skall kungöras offentligt.

[29 §](#)

Inledande av valförrättningen samt valhandlingarna

Valförrättningen inleds med att valhandlingarna sänds till de röstberättigade. Handlingarna sänds med posten som rekommenderad försändelse. Valhandlingar är den med valnämndens stämpel försedda röstsedeln, valkuvertet, följbrevet, ytterkuvertet, kandidatförteckningen och röstningsanvisningarna.

30 §

Röstning med anlitage av posten [\(30.12.2002/1279\)](#)

Den röstberättigade kan utnyttja sin rösträtt efter att han fått valhandlingarna. Röstningen har slutförts då den röstberättigade har lämnat det slutna valkuvertet med röstsedeln och ett ifyllt och undertecknat följbrev inneslutna i ytterkuvertet för postbefordran som rekommenderad försändelse. Om den röstande bifogar sitt meddelande på kort antecknar han endast sin underskrift på följbrevet.

Valhandlingar som sänds per post skall vara valnämnden till handa innan rösträkningen inleds. [\(30.12.2002/1279\)](#)

31 § [\(30.12.2002/1279\)](#)

Röstning genom returnering av valhandlingarna till valnämndens byrå

De röstberättigade kan personligen returnera de valhandlingar som anges i 30 § även till valnämndens byrå eller övriga verksamhetsställen mellan måndagen den hela tredje veckan och fredagen den hela fjärde veckan av valet. Röstningen har slutförts då den röstberättigade har fått ett kvitto på att valhandlingarna lämnats.

Valnämnden skall se till att valhandlingar som lämnats in på dess verksamhetsställen förvaras på ett sätt som tryggar valhemligheten och att de levereras säkert till valnämndens byrå i Enare innan rösträkningen inleds.

31 a § [\(30.12.2002/1279\)](#)

Röstning på valdagen

Om röstning på valdagen ordnas, är söndagen den fjärde veckan av valet valdag. Röstningen på valdagen skall förrättas samtidigt i varje kommun inom samernas hembygdsområde. I varje kommun finns ett röstningsställe.

En röstberättigad får endast rösta i den kommun inom samernas hembygdsområde som i vallängden är antecknad som hans hemkommun.

Röstningen skall ordnas så att valhemligheten bevaras.

31 b ([30.12.2002/1279](#))

Röstningstiden

Röstningen på valdagen börjar klockan 10 och fortgår utan avbrott till klockan 18.

Alla väljare som före klockan 18 har infunnit sig för att vänta på sin tur att rösta, har rätt att rösta. Väntrummet skall stängas klockan 18. Närvarande väljare skall före det underrättas om stängningen.

31 c § ([30.12.2002/1279](#))

Valbestyrelse

Valnämnden skall i god tid före valet tillsätta en valbestyrelse för varje röstningsställe i vilken skall ingå tre medlemmar och två ersättare och där den medlem som företräder kommunen i fråga i valnämnden och medlemmens ersättare är medlem och ersättare i valnämnden.

Den medlem som företräder valnämnden i valbestyrelsen är valbestyrelsens ordförande. Valbestyrelsen utser vid behov en vice ordförande bland sina medlemmar.

Valbestyrelsen är beslutför med tre medlemmar.

31 d § ([30.12.2002/1279](#))

Förberedande åtgärder

Valnämnden skall se till att det på röstningsstället finns

- 1) sådana valbås för röstningen som säkerställer bevarandet av valhemligheten,
- 2) behövt antal röstsedlar och valstämplar,
- 3) kandidatförteckningar, som anslås i valrummet, väntrummet och valbåset,
- 4) förseglingsmaterial,
- 5) ett bestyrkt utdrag ur vallängden till den del den gäller röstberättigade i kommunen i fråga (*vallängd för röstningsområde*), samt
- 6) en valurna.

31 e § [\(30.12.2002/1279\)](#)

Biträde

På varje röstningsställe skall finnas närvarande ett av valnämnden utsett valbiträde, som på begäran av väljaren skall hjälpa honom att göra anteckningen på röstsedeln.

Den vars förmåga att göra röstningsanteckning är väsentligt nedsatt får vid införandet av anteckningen på röstsedeln assisteras av ett biträde som han själv utsett.

Ett biträde som avses i 1 eller 2 mom. skall vara någon som är röstberättigad i val till sametinget. Den som är kandidat i valet får inte fungera som valbiträde eller som biträde utsett av väljaren.

Biträdet är skyldigt att samvetsgrant följa väljarens anvisningar och hemlighålla vad han fått veta i samband med röstningen.

31 f § [\(30.12.2002/1279\)](#)

Inledande av röstningen på valdagen

När röstningen på valdagen börjar skall valbestyrelsens ordförande visa de närvarande väljarna att valurnan är tom samt därefter tillsluta urnan med valnämndens sigill. Sedan valurnan vid röstningens början på valdagen tillslutits får den inte öppnas förrän rösträkningen i valet till sametinget börjar i enlighet med 34–36 §.

31 g § [\(30.12.2002/1279\)](#)

Röstning på valdagen

Väljaren skall på röstningsstället anmäla sig för valbestyrelsen, som skall se till att väljaren inte får rösta förrän han har konstaterats vara röstberättigad.

Väljaren är skyldig att legitimera sig inför valbestyrelsen.

Väljaren skall på röstsedeln anteckna numret på den kandidat för vilken han avger sin röst. Anteckningen skall göras så tydligt att tvivelsmål inte kan uppstå om vilken kandidat som avses. Anteckningen skall göras i valbåset så att valhemligheten bevaras.

En väljare som gjort sin anteckning på röstsedeln skall lämna den hopvikt till valbestyrelsen för stämpling. Därefter skall väljaren lägga röstsedeln i valurnan.

Valbestyrelsen antecknar i vallängden att väljaren har utövat sin rösträtt.

31 h § [\(30.12.2002/1279\)](#)

Avslutande av röstningen på valdagen och valprotokollet

När röstningen på valdagen har avslutats skall valbestyrelsen se till att den förseglade valurnan och vallängden för röstningsområdet i vilken röstningsanteckningarna gjorts transporteras till valnämndens byrå i Enare på ett sätt som säkerställer valhemligheten. Valnämnden skall se till att valurnan och vallängden för röstningsområdet förvaras på ett säkert ställe till dess att rösträkningen inleds.

Valbestyrelsen skall vidare se till att ett protokoll förs över röstningen på valdagen och att däri antecknas

- 1) dagen och klockslaget då röstningen på valdagen började och förklarades avslutad,
- 2) närvarande medlemmar och ersättare i valbestyrelsen,
- 3) valbiträdena och de biträden som väljaren själv utsett, samt
- 4) antalet väljare.

[32 §](#)

Röstning på vårdanstalt och i hemmet

De personer som vårdas på en anstalt inom samernas hembygdsområde samt de personer som vårdas hemma inom området och som inte annars kan rösta utan oskäligen svårigheter får rösta där de vårdas.

För röstning där den röstberättigade vårdas förordnar valnämnden den ledamot och den ersättare som i valnämnden representerar ifrågavarande kommun att verka som valförrättare respektive ersättare.

Då röstning sker där den röstberättigade vårdas skall vid röstningen utöver den som röstar och valförrättaren vara närvarande en person som den röstande valt eller godkänt och som antecknats som röstberättigad i vallängden för sametinget.

33 § [\(30.12.2002/1279\)](#)

33 § har upphävts genom L 30.12.2002/1279.

34 § [\(30.12.2002/1279\)](#)

Påbörjande av rösträkningen

Valnämnden skall påbörja rösträkningen klockan 18 måndagen efter valförrättningen. De ytterkuvert som inkommit efter att rösträkningen påbörjats skall oöppnade lämnas obeaktade. Vid förrättningen skall protokoll föras.

Valmansföreningens ombud eller vice ombud har rätt att vara närvarande vid rösträkningen.

35 § [\(30.12.2002/1279\)](#)

Anteckning i vallängden

Rösträkningen påbörjas så att följebreven öppnas och alla de som röstat i enlighet med bestämmelserna i 30 och 31 § antecknas i vallängden enligt följebrevet.

En röst skall lämnas obeaktad, om

- 1) den som röstat inte har antecknats som röstberättigad i vallängden eller om det framkommer att han avlidit innan valförrättningen inleddes,
- 2) följebrevet är så bristfälligt att det inte klart framgår vem som har röstat, eller om
- 3) en obehörig anteckning om väljaren eller kandidaten har gjorts på valkuvertet.

En röst som avgetts vid en annan tidpunkt än på valdagen skall lämnas obeaktad också i det fall att anteckningarna i vallängden för röstningsområdet visar att väljaren har röstat på valdagen.

Sedan samtliga väljare har antecknats i vallängden och de valkuvert jämte följebrev som lämnats utan beaktande har avskilts från dem som godkänts skall de godkända valkuverten läggas oöppnade i valurnan.

[36 §](#)

Gruppering av röstsedlarna

När samtliga godkända valkuvert finns i valurnan öppnas alla valurnor och valkuverten.

[\(30.12.2002/1279\)](#)

För rösträkningen grupperas röstsedlarna så att de röster som givits respektive kandidat bildar en egen grupp. De ogiltiga röstsedlarna avskiljs till en egen grupp. Antalet röstsedlar i respektive grupp räknas. Över rösträkningen förs ett särskilt protokoll.

[37 §](#)

Ogiltiga röstsedlar

En röstsedel är ogiltig, om

- 1) valkuvertet innehåller någonting annat än en röstsedel,
- 2) en röst har lämnats obeaktad på en grund som anges i 35 §,
- 3) något annat än den röstsedel som valnämnden låtit trycka och stämplat har använts som röstsedel,
- 4) kandidatens nummer har antecknats så att det inte klart framgår för vem rösten är avsedd, och
- 5) på röstedeln har antecknats den röstandes namn eller särskilda kännetecken eller något annat obehörigt; som obehörig betraktas inte en anteckning som endast klargör på vilken av kandidaterna den röstande har avsett att rösta.

37 a § [\(30.12.2002/1279\)](#)

Förvaring av valhandlingarna

Kandidatförteckningen, röstsedlarna och vallängden med anteckningar om vilka som röstat och annat material som använts vid valet skall förvaras på det sätt som bestäms särskilt.

[38 §](#)

Fastställande av valresultatet

De 21 personer som vid valet har fått det största antalet röster blir valda till ledamöter i sametinget, förutsatt att bland dessa finns minst tre kandidater från varje kommun inom samernas hembygdsområde. Om det inte finns tre kandidater från någon av dessa kommuner blir de tre kandidater valda från dessa kommuner som erhållit det största antalet röster.

Till ersättare väljs den kandidat som efter de kandidater som invalts från varje kommun inom samernas hembygdsområde erhållit det största antalet röster.

Är röstetalen lika stora avgörs deras inbördes ordningsföljd genom lottnings.

[39 §](#)

Fastställande av valresultatet

Valnämnden skall den tredje dagen efter att rösträkningen påbörjats fastställa valresultatet vid ett sammanträde som börjar klockan 18.

Valresultatet skall omedelbart meddelas justitieministeriet för förordnande av sametingets ledamöter och ersättare för följande mandatperiod.

40 § [\(30.12.2002/1279\)](#)

Yrkande på rättelse av och besvär över valresultatet

En röstberättigad som anser att valnämndens beslut om fastställande av valresultatet eller någon annan åtgärd i samband med valförrättningen står i strid med lag får framställa ett rättelseyrkande hos sametingets styrelse inom 14 dagar från det att valnämnden fastställde valresultatet.

Sametingets styrelse skall behandla rättelseyrkandet i brådskande ordning och senast före utgången av valåret.

I ett beslut av sametingets styrelse får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen inom 14 dagar från det att styrelsens beslut har delgetts den berörda personen. Vid ändringssökande iakttas i övrigt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen.

Om ett beslut eller en åtgärd av valnämnden som nämns i 1 mom. har stridit mot lag och detta har inverkat på valresultatet, skall valresultatet rättas och statsrådet vid behov förordna ledamöterna och ersättarna i sametinget på basis av det rättade valresultatet.

Om valresultatet inte kan rättas skall nyval utlysas.

40 a § [\(30.12.2002/1279\)](#)

Nyval på grund av besvär

Samma valnämnd som ombesörjde det upphävda valet skall om möjligt ombesörja nyvalet. Vid nyvalet används samma lagakraftvunna vallängd och kandidatförteckning som vid det upphävda valet, om inte sametingets styrelse eller högsta förvaltningsdomstolen bestämmer något annat. Vid förrättningen av nyvalet gäller i övrigt i tillämpliga delar vad som bestäms om det egentliga valet.

Nyvalet förrättas under den kalendermånad som börjar två hela kalendermånader efter att det i 1 mom. nämnda beslutet har meddelats. Valförrättningen inleds genom att de valhandlingar som nämns i 29 § sänds till de röstberättigade.

Resultatet av nyvalet skall utan dröjsmål meddelas justitieministeriet.

40 b § [\(30.12.2002/1279\)](#)

Behörighet för sametingets ledamöter och organ som tillsatts av sametinget

De ledamöter och ersättare i sametinget som blivit valda i det upphävda valet kvarstår i sina uppgifter tills resultatet av nyvalet har fastställts och statsrådet på basis av resultatet förordnat ledamöterna i sametinget till sina uppgifter. Vad som ovan bestäms gäller även medlemmarna i organ som tillsatts av sametinget.

40 c § ([30.12.2002/1279](#))

Närmare bestämmelser

Genom förordning av justitieministeriet kan närmare bestämmelser utfärdas om

- 1) kungörelser i samband med val,
- 2) ansökningar om upptagande i vallängden och avförande ur vallängden samt utredningar som skall medfölja ansökan,
- 3) framläggning av vallängden,
- 4) publicering och framläggning av kandidatförteckningen,
- 5) röstsedlarna, samt
- 6) förvaringen av valhandlingar.

5 kap

Sökande av ändring

[41 §](#)

Besvärsrätt

I ett beslut av sametingets styrelse och nämnd samt ett annat organ som tillsatts av tinget kan ändring sökas genom besvär hos sametinget, om inte något annat stadgas i denna eller i någon annan lag. I ett beslut av sametinget får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen. Vid ändringssökande iakttas lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50).

6 kap

Särskilda stadganden

42 § ([22.12.1995/1725](#))

Anställning av personal

Sametinget utnämner eller anställer sin personal.

42 a § ([22.12.1995/1725](#))

Rätt till pension

Personer som är anställda av sametinget har rätt till pension, och då de avlidit har deras förmånstagare rätt till familjepension av statens medel enligt i tillämpliga delar samma stadganden som gäller för personer som är anställda av staten och för deras förmånstagare.

För att täcka utgifterna för det pensionsskydd som avses i 1 mom. skall sametinget betala en pensionsavgift enligt lagen om statens pensionsfond (1372/89).

För verkställighet av pensionsskyddet skall sametinget årligen till statskontoret lämna uppgifter om den personal som är anställd av sametinget. Uppgifterna skall lämnas enligt statskontorets anvisningar.

Betalas pensionsavgiften inte inom utsatt tid skall till statens pensionsfond betalas en årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 3 mom. räntelagen (633/82).

Pensionsavgift och dröjsmålsränta får drivas in enligt lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/61).

42 b § ([22.12.1995/1725](#))

Tystnadsplikt och skadeståndsskyldighet

En ledamot av sametinget eller en medlem av ett organ som avses i 14 § eller en revisor som avses i 18 c § får inte för någon utomstående olovligen röja eller till sin egen nytta utnyttja vad han vid fullgörande av uppdraget fått veta om någon annans personliga omständigheter, ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemlighet.

En person som avses i 1 mom. är skyldig att ersätta skada som han i sitt uppdrag uppsåtligen eller av vållande åsamkat sametinget. Det samma gäller för skada som vållats någon annan genom brott mot denna lag.

På jämkning av skadeståndet samt, om de skadeståndsskyldiga är flera, på fördelningen av ansvaret tillämpas skadeståndslagen (412/74).

Om en tjänstemans och arbetstagares skadeståndsskyldighet gäller skadeståndslagen och vad som därom stadgas i övrigt.

43 §

Närmare stadganden och bestämmelser

Närmare stadganden om verkställandet av denna lag utfärdas genom förordning.

2 mom. har upphävts genom L 30.12.2002/1279. ([30.12.2002/1279](#))

44 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1996.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

45 §

Övergångsstadganden

Efter att denna lag trätt i kraft förordnar statsrådet medlemmarna i delegationen för sameärenden till ledamöter i sametinget för den tid som återstår av delegationens mandatperiod och kompletterar sametingets sammansättning för nämnda tid i överensstämmelse med denna lag, dock utan att beakta vad 10 § 1 mom. stadgar om minimiantalet ledamöter per kommun genom att förordna ytterligare behövliga ledamöter och ersättare på basis av anmälan från delegationens valnämnd till justitieministeriet och resultatet av senast förrättade val av delegationen för sameärenden. Tills statsrådet har utfärdat förordnandena sköter delegationen för sameärenden utan särskilt förordnande de uppgifter som enligt denna lag ankommer på sametinget.

Tjänsterna och personalen vid delegationen för sameärenden blir tjänster och personal vid sametinget när lagen träder i kraft. ([22.12.1995/1725](#))

Bilagan fattas för tillfället.